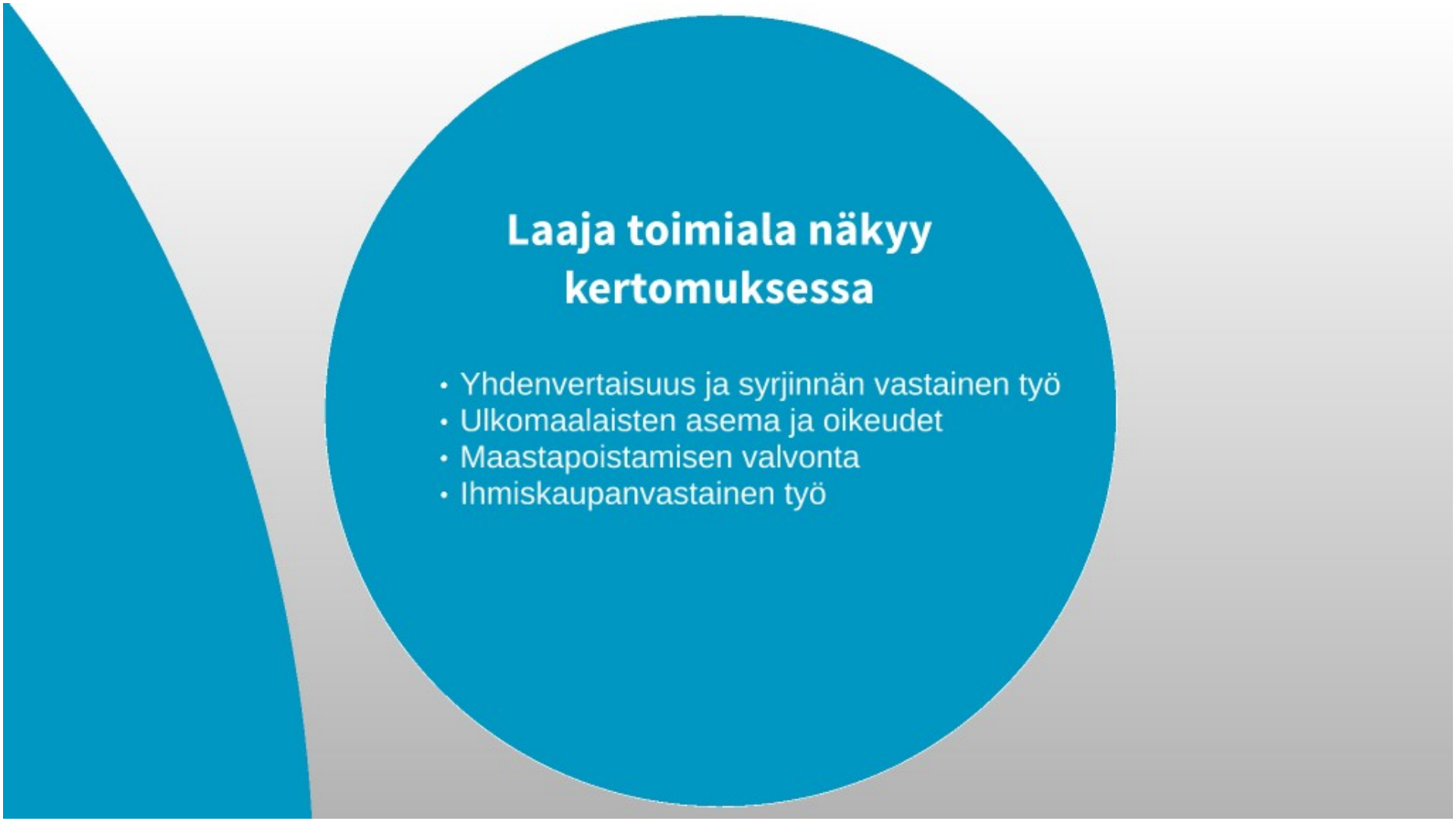

Syrjintä työelämässä
Suositukset
Lopuksi
Yhdenvertaisuus
Kertomus eduskunnalle
K 6/2018 vp
YHDENVERTAISUUS
VALTUUTETTU

Ensimmäinen kertomus eduskunnalle
Mikä on yhdenvertaisuuden tila Suomessa, mitkä asiat ovat kunnossa ja mikä pielessä, mistä asioista halutaan keskustelua ja mitä kehittämistarpeita liittyy toimintatapoihin ja lainsäädäntöön?
Toimiala
Ilmapiiri

Laaja toimiala näkyy kertomuksessa
• Yhdenvertaisuus ja syrjinnän vastainen työ
• Ulkomaalaisten asema ja oikeudet
• Maastapoistamisen valvonta
• Ihmiskaupanvastainen työ

Suomessa on viime vuosina tehty paljon ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi polarisointuneesta yhteiskunnallisesta ilmapiiristä huolimatta.

Yhdenvertaisuus ymmärretään yhteiskunnassa melko laajasti, mutta käytännössä sitä yhä kyseenalaistetaan.

Perus- ja ihmisoikeuksille ei tule asettaa hintalappua kulloisenkin taloudellisen tilanteen mukaan.

Kuka tahansa voi tulla syrjityksi

Toimintatavat ja yhteydenotot

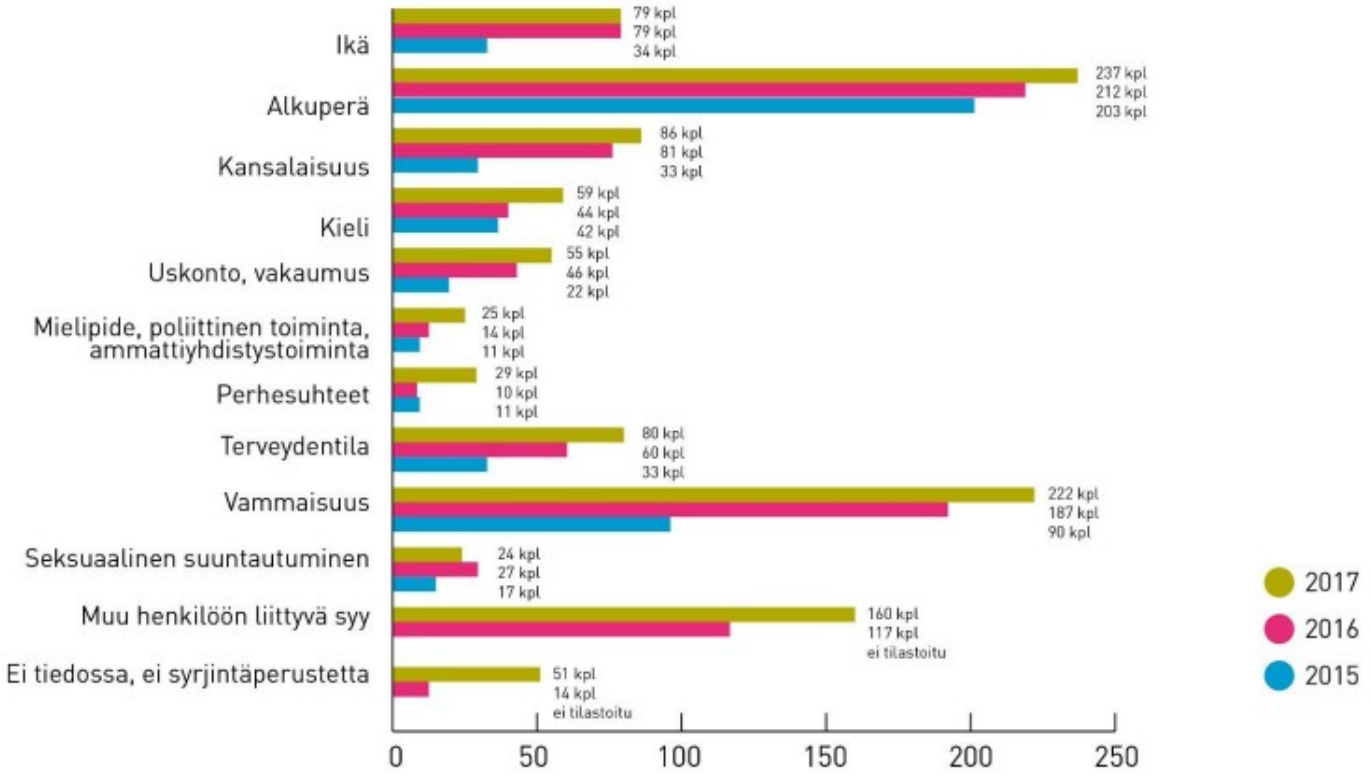
Syrjintä eri elämänalueilla

Saavutettava yhteiskunta

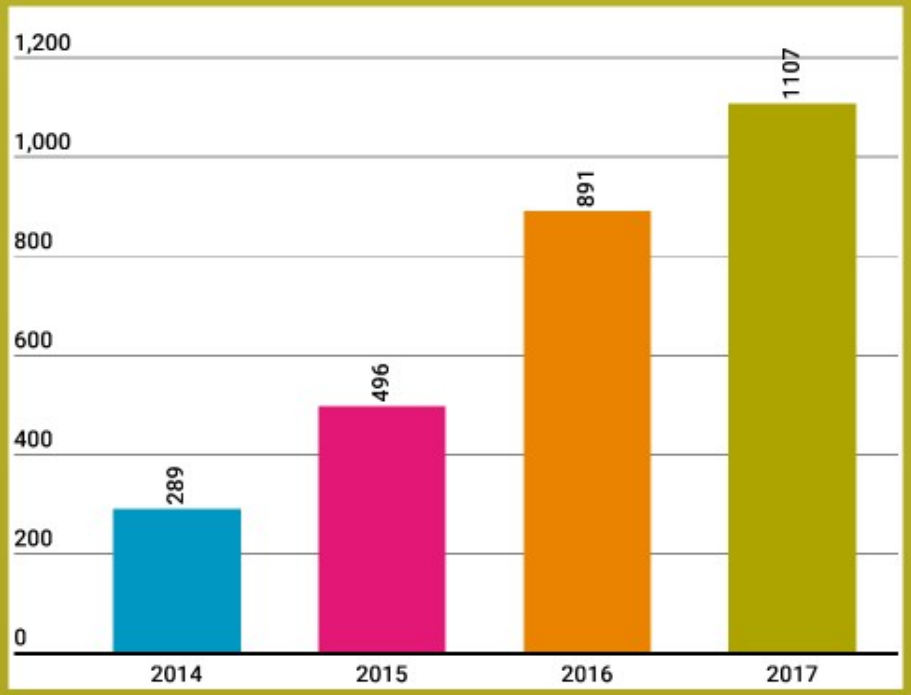
Valtuutetun toimintatavat

YHDENVERTAISUUSVALTUUTETULLE TULLEET SYRJINTÄYHTEYDENOTOT SYRJINTÄPERUSTEITTAIN VUOSINA 2015, 2016 JA 2017

Syrjintäyhteydenotot 2015-2017

Syrjintä eri elämänalueilla on sekä yleistä että hyvin monimuotoista.

Syrjintä voi liittyä esimerkiksi verkkopankki-palveluihin, terveydenhoitoon, koulukuljetuksiin, asunnon vuokraamiseen tai häirintään työpaikalla.

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön

Opetuksen resurssit ja edellytykset, kuten koulutetun henkilöstön määrä ja tarkoituksenmukaiset toimenkuvat tulee turvata saamalaisten kotiseutualueella

Viittomakielisten lasten oikeus omaan kieleen tulee turvata lainsäädännön tasolla.

Rikoslaki ja yhdenvertaisuuslaki kieltävät asiakkaiden valitsemisen

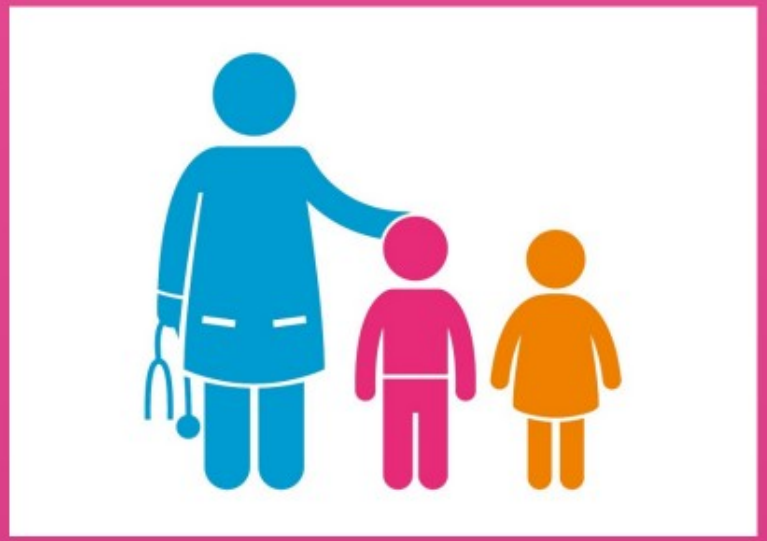

Valtuutetulle tulevien yhteydenottojen perusteella romanit kohtaavat paljon syrjintää erilaisissa yksityisissä palveluissa, kuten kaupoissa tai huoltoasemilla.

Yhdenvertaisuus tärkeää sosiaali- ja terveyspalveluissa

Saavutettava yhteiskunta on yhdenvertainen yhteiskunta

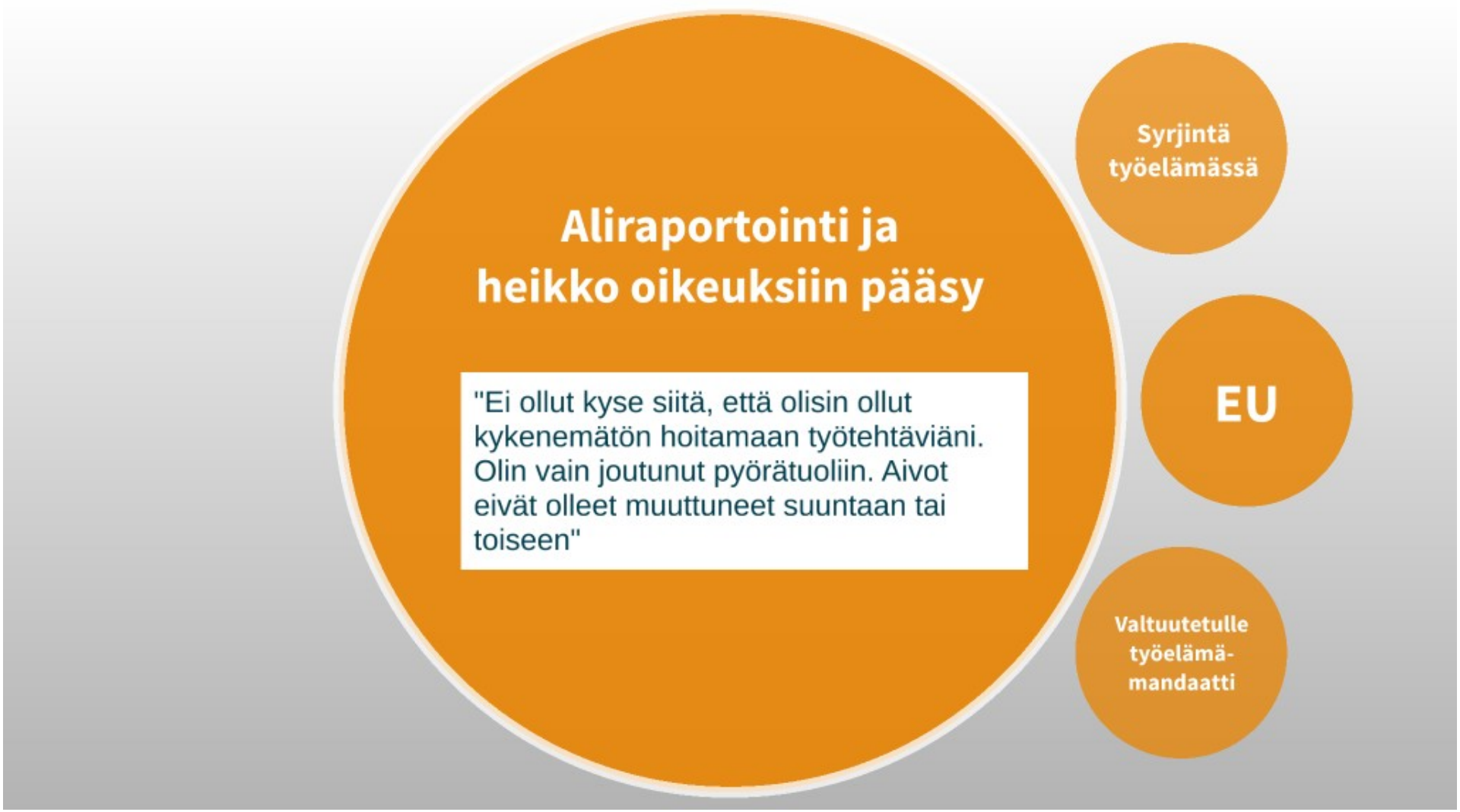
VR syrji pyörätuolia käyttävää matkustajaa – sitoutuu nyt järjestämään myös esteettömiä korvaavia kuljetuksia

VR syrji pyörätuolia käyttävää henkilöä tämän vamman takia, kun suunnitellun ratatyön takia asiakkaalle ei järjestetty korvaavaa esteetöntä kuljetusta, toteaa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu Kirsi Pimiä on edistänyt VR:n ja pyörätuolia käyttäneen matkustajan sovintosopimusta, jonka mukaan VR sitoutuu järjestämään ratatöiden aikaiset korvaavat kuljetukset jatkossa yhdenvertaisesti myös pyörätuolia käyttäville matkustajille.

Aliraportointi ja heikko oikeuksiin pääsy
"Ei ollut kyse siitä, että olisin ollut kykenemätön hoitamaan työtehtäviäni. Olin vain joutunut pyörätuoliin. Aivot eivät olleet muuttuneet suuntaan tai toiseen"
Syrjintä työelämässä
EU
Valtuutetulle työelämä-mandaatti

Syrjintään puuttuminen työelämässä

- Yksilön oikeussuojassa aukkoja
- Puuttuu muiden elämänalueiden kaksitasomalli (valtuutettu ja lautakunta)
- Teeman vähäinen näkyvyys (erityisesti rekrytointisyrjintä)
  - työsuojelun rooli rajoitettu
  - sopimukset salaisia
- Kohtuulliset mukautukset näkymättömiä työelämässä
- Kuuleminen tuomioistuimessa (27 §)
- Yhdenvertaisuussuunnittelun tuki työelämässä

EU-komission suositukset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuselimien standardeiksi (C(2018) 3850 final):

Jäsenvaltioiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuselimillä tulisi olla mandaatti puuttua syrjintään laajasti eri syrjintäperusteilla ja kaikilla keskeisillä elämänalueilla mukaan lukien työelämä.

Yhdenvertaisuusvaltuutetulle oikeus puuttua työelämän syrjintään!

Suosituksia
lainsäädännön kehittämiseksi, tavoitteena vahvistaa yksilön oikeussuojaa
Yhdenvertaisuuslain osittaisuudistus
Muut suositukset

Käynnistetään yhdenvertaisuuslain osittaisuudistus

Syrjinnän uhrin oikeussuojan vahvistamiseksi yhdenvertaisuusvaltuutetulle annettaisiin työsuojeluviranomaisten ohella toimivalta arvioida myös työelämässä tapahtuvaa syrjintää.

Yhdenvertaisuusvaltuutetulle palautettaisiin mahdollisuus saattaa syrjintää koskeva asia yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan käsiteltäväksi myös uhria nimeämättä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalle annettaisiin oikeus määrätä hyvitys syrjinnän uhrille.

Oppilaitoksen toiminta määriteltäisiin syrjinnäksi, jos oppilaitos ei puutu oppilaaseen tai opiskelijaan kohdistettuun häirintään.

Varhaiskasvatukseen säädettäisiin yksikkökohtainen velvoite yhdenvertaisuuden edistämiseen ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimiseen vastaavalla tavalla kuin oppilaitoksille.

Työnhakijalla olisi kaikissa tilanteissa mahdollisuus saada selvitys työnantajalta perusteista, joilla valintapäätös on tehty.

2. Valmistellaan ulkomaalaislakia koskevat muutokset

3. Valmistellaan vastaanottolain muutokset

4. Selvitetään palomuurin käyttöönotto ilman oleskelulupaa oleskelevien kohdalla

5. Säädetään lailla välttämättömästä huolenpidosta ja toimeentulosta

6. Maastapoistamisen täytäntöönpanon valvonnan resurssit vakinaistetaan

7. Selkiytetään ihmiskaupan uhrien auttamista koskevaa lainsäädäntöä

8. Valmistellaan ulkomaalaislakia koskevat muutokset ihmiskaupan uhrien oleskeluluvista

9. Valmistellaan lainmuutos työsuojeluviranomaisen toimivallan laajentamiseksi ihmiskaupparikoksiin

Yhdenvertaisuusvaltuutettu varoittaa: Osa vanhuksista ja vammaisista uhkaa jäädä väliinputoajiksi sote-uudistuksessa

Valinnanvapauslain tärkein tavoite eli ihmisten valinnanmahdollisuuksien lisääntyminen voi jäädä myös ruotsin- ja saamenkielisiltä teorian tasolle.

Sosiaali- ja terveyspalvelut 30.1.2017 klo 15:00

Lucas blir diskriminerad på grund av sitt handikapp, anser hans mamma - det handlar om finansiering, säger skolans rektor

KOTIMAA

Julkaistu 17.04.2018 14:32

Yhdenvertaisuusvaltuutettu sai viime vuonna 172 yhteydenottoa työsyrjinnästä – valtuutettu toivoo keinoja puuttua siihen

Opiskelija sai koululta korvauksia opettajan syrjivistä puheista

06.04.2017 klo 11:36 (muokattu 07.04.2017 klo 6:00)

Espoossa opiskeleva virolainen opiskelija on saanut hyvitystä opettajan epäasiallisista puheista, kertoo yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto.

Uutiset

Luotto evättiin asuinpaikan perusteella - yhdenvertaisuusvaltuutettu pyysi selvitystä

15.02.2017 klo 17:29 (muokattu 15.02.2017 klo 22:47)

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on pyytänyt selvitystä siitä, saako luoton evätä hakijan asuinpaikan perusteella. Yhdenvertaisuusvaltuutettu pitää ongelmallisena, että luotonantajan menettely näyttäisi painottuvan asiakkaan asuinalueen eikä asiakkaaksi pyrkivän varallisuuteen ja takaisinmaksukykyyn.

Jari Strömberg

879

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta on määrännyt viiden yliopistosairaalan johtajaylilääkärille 30 000 euron uhkasakon. Uhkasakolla tehostetaan lautakunnan antamaa päätöstä, jolla kielletään vastaajina olleita johtajaylilääkäreitä syrjinnästä.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu pyysi yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaa tutkimaan, oliko terveydenhuollon asiakasta syrjitty, kun häneltä oli evätty

Talous

Luottokelpoisuuden arviointi vain tilastotietojen perusteella on syrjintää, linjaa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta

Kulutusluottoa ei voi evätä sukupuolen, asuinpaikan, iän tai äidinkielen perusteella. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta asetti kieltopäätöksensä tehosteeksi poikkeuksellisen suuren 100 000 euron uhkasakon.

Pankkiasiakkaiden syrjinnästä kymmeniä valituksia – KL: Nordea-kohu vain yksi esimerkki